

DERINIMO PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ASMENŲ, VYKSTANČIŲ Į UŽSIENIO LIETUVIŲ ORGANIZACIJAS AR
BENDRUOMENES VYKDYTI KULTŪRINĘ VEIKLĄ, RĖMIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Suinteresuotos institucijos, į kurių pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų institucijų pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2020-01-13 raštas Nr. 1D-206	<p>„2. Aprašo 9 punkte nurodyta, kad asmuo, norintis dalyvauti atrankoje, reikalingus dokumentus administruojančiai institucijai turi pateikti <i>elektroniniu paštu arba registruotu laišku</i>.</p> <p>Manytume, kad asmenims, norintiems dalyvauti atrankoje, turėtų būti sudarytos platesnės galimybės pateikti reikalingus dokumentus – ne tik elektroniniu paštu ir registruotu laišku (kaip yra numatyta apraše), bet ir kitais būdais (pvz., tiesiogiai atvykus į administruojančią instituciją, paštu (ne tik registruotu), kitomis nei elektroninis paštas elektroninėmis priemonėmis (pvz., per specialiai tam sukurta informacinę sistemą, faksu).</p> <p>Atsižvelgdami į tai, siūlytume patikslinti aprašo 9 punkto pirmąją pastraipą.“</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Vadovaujantis Aprašo patikslintomis 9 punkto nuostatomis, asmenims, norintiems dalyvauti atrankoje, bus sudarytos platesnės ir lankstesnės galimybės pateikti reikalingus dokumentus – ne tik elektroniniu paštu ir paštu, bet ir atvykus į administruojančią instituciją. Į siūlymą sudaryti sąlygas teikti prašymus kitomis nei elektroninis paštas elektroninėmis priemonėmis (pvz., per specialiai tam sukurta informacinę sistemą, faksu), neatsižvelgta, nes planuojama paskirti administruojanti institucija (Lietuvos nacionalinis kultūros centras) neturi techninių ir administracinių galimybių užtikrinti šio pasiūlymo įgyvendinimą.</p>
	<p>„3. Siekdami mažinti asmenims tenkančią administracinę naštą, siūlytume įvertinti galimybę dokumentus, apie kuriuos duomenys yra kaupiami valstybės registruose ar informacinėse sistemose, gauti tiesiogiai iš minėtų registrus ir informacines sistemas tvarkančių įstaigų (pvz., duomenis apie 9.2 papunktyje numatytą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą).</p> <p>Manytume, kad vietoj reikalavimo pateikti dokumentą ar jo kopiją asmenims, norintiems dalyvauti atrankoje, galėtų būti numatytas reikalavimas pateikti dokumento duomenis – dokumento registracijos datą ir numerį.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šiuo metu administruojanti institucija neturi techninių ir administracinių galimybių užtikrinti šio pasiūlymo įgyvendinimą, tačiau ateityje, kai įstaiga turės prieigą prie duomenų bazės, būtų planuojama šią nuostatą įgyvendinti.</p>
Lietuvos Respublikos	„1. Sistemiškai įvertinus Projekto lydraštyje pateiktą informaciją	Neatsižvelgta.

<p>teisingumo ministerijos 2020-01-20 raštas Nr. (1.6E)-2T-68</p>	<p>kartu su Projekto turiniu, Projektu siūlomo tvirtinti Kultūros ir meno specialistų, vykstančių į užsienio lietuvių organizacijas, bendruomenes ar kultūros įstaigas, kultūrinės veiklos rėmimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) nuostatomis, kyla pagrįstų abejonių tiek dėl Projekto priėmimo teisinio pagrindo, tiek dėl pasirinktos teisės akto rūšies. Atkreipiamo dėmesį, kad įstatymų leidėjas nėra suteikęs Lietuvos Respublikos Vyriausybei atitinkamų įgaliojimų priimti Projekto, kaip, pavyzdžiui, nustatyta Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 25 straipsnio 5 dalyje, jog Vyriausybės nustatyta tvarka remiami ir skatinami asmenys, vykdantys ar vykstantys vykdyti lituanistinį švietimą užsienyje. Be kita ko, siūlomi reguliuoti klausimai yra susiję su vieno ministro valdymo sritimi, todėl svarstytina, ar neturėtų būti inicijuojami įstatymo pakeitimai, nustatantys principines kultūros ir meno specialistų, vykstančių į užsienio lietuvių organizacijas, bendruomenes ar kultūros įstaigas, kultūrinės veiklos rėmimo nuostatas ir suteikiantys teisinį pagrindą poįstatyminiu teisės aktu reglamentuoti tam tikrus procedūrinius aspektus, paramos dydžius, bei ar Projektu ir Aprašu siūlomi reguliuoti santykiai negalėtų būti reguliuojami atitinkamo ministro tvirtinamu teisės aktu.“</p>	<p>LRV Nutarimo projektas parengtas vykdant Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės 2019 m. birželio 26 d. pasitarimo protokolo Nr. 27 3 punkto 3.3 papunkčiu „Dėl kaimyninėse valstybėse gyvenančių lietuvių bendruomenių poreikių rėmimo“, kuriuo Kultūros ministerija ir Užsienio reikalų ministerija įpareigojamos „užbaigti kultūros ir meno specialistų, pagal sutartis teikiančių paslaugas užsienio lietuvių organizacijose ir kultūros įstaigose, darbo organizavimo funkcijos perdavimo iš Užsienio reikalų ministerijos Kultūros ministerijai nuo 2020 m. liepos 1 d. procesą ir iki 2019 m. gruodžio 31 d. parengti šiai funkcijai įgyvendinti reikalingus teisės aktus“. Taip pat Nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į siekį optimizuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. 1188 patvirtinto „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo 2012-2020 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano nuostatų, susijusių su intensyvesniu bendradarbiavimu bei metodinės pagalbos teikimu lituanistikos švietimo, lietuvių kultūrinės tapatybės, tradicijų puoselėjimo srityje lietuvių bendruomenėse kaimyninėse užsienio valstybėse, įgyvendinimą.</p> <p>Siūlymas reguliuoti šiuos teisinius santykius Vyriausybės nutarimu, o ne ministro tvirtinamu teisės aktu taip pat grindžiamas tuo, jog Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1752 „Dėl Asmenų, vykdančių ar vykstančių vykdyti lituanistinį švietimą užsienyje, rėmimo ir skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ yra reguliuojami panašaus pobūdžio teisiniai santykiai - asmenų, vykdančių ar vykstančių vykdyti lituanistinį švietimą užsienyje, rėmimas ir skatinimas.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad Vyriausybė 2016 m. lapkričio 23 d. posėdyje (protokolo Nr. 50) jau buvo priėmusi Vyriausybės nutarimą „Dėl Lietuvos kultūros ir meno darbuotojų, vykstančių į užsienio valstybes dirbti lietuvių bendruomenėse, organizacijose ir</p>
---	--	--

		kultūros įstaigose, rėmimo“, tačiau minėtas nutarimas liko nepasirašytas.
	<p>„3. Pastebėtina, kad iš Aprašo nuostatų lieka neiškus asmenų veiklos užsienyje teisinis statusas – ar jie savarankiškai teiktų paslaugas, ar veiktų kaip atitinkamos užsienio lietuvių organizacijos, bendruomenės ar kultūros įstaigos, kurioje bus vykdoma kultūrinė veikla (toliau šiame papunktyje – darbdavys), darbuotojai. Pirmu atveju, svarstytina, ar tai neturėtų būti traktuojama kaip kultūrinės veiklos paslaugų pirkimas, ir Kultūros ministerija (toliau – KM) tokias sutartis galėtų sudaryti tik taikydama Viešųjų pirkimų įstatymo numatytas procedūras. Antruoju atveju atsirastų dviprasmiška situacija, kai asmuo už tai, kad vykdytų darbo sutartyje su trečiuoju asmeniu nustatytas funkcijas, gautų darbo užmokestį (arba jį atitinkantį apmokėjimą) ir iš KM. Pastebėtina, kad pati apmokėjimo tvarka, vartojamos formulės (žr. „atlygis“, „valandinis atlygis“, „atlygis mokamas“) Apraše turi darbo apmokėjimo požymių. Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad asmuo, sudaręs darbo sutartį su darbdaviu, būtų apribotas darbo sutarties ir darbdavio nustatomos darbo tvarkos ir priskiriamų funkcijų, todėl su KM sudarytos paslaugų sutarties įgyvendinimas gali būti problemiškas arba iš viso negalimas, nes darbdavio jokie sutartiniai įsipareigojimai su KM nesietų. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad antruoju atveju būtinas trišalės sutarties tarp asmens, darbdavio ir KM sudarymas.“</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Minimi asmenys negali būti traktuojami kaip užsienio lietuvių organizacijos ar bendruomenės darbuotojai, kadangi aptariamie teisiniai santykiai savo esme negali būti prilyginami darbo santykiams. Atsižvelgiant į tai, patikslintos tvarkos apraše vartojamos formulės.</p> <p>Šių teisinių santykių reglamentavimas, apibrėžiant juos kaip kultūrinę veiklą vykdančių asmenų rėmimą, nustatytas atsižvelgiant į šiuo metu galiojančius teisės aktus: Užsienio reikalų ministerijos patvirtintą tvarkos aprašą ir aukščiau paminėtą Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1752 patvirtintą tvarkos aprašą.</p>
LRV kanceliarijos Teisės grupės 2020-03-02 išvada Nr. NV-568 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo	<p>„1. Projekto preambulėje nurodoma, kad Projektu yra įgyvendinamas „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo 2012–2020 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1219 „Dėl „Globalios Lietuvos“ – užsienio</p>	<p>Neatsižvelgta. Ankstesni ir papildomi argumentai išdėstyti prie Teisingumo ministerijos 1 pastabos.</p>

<p>„Dėl asmenų, vykstančių į užsienio lietuvių organizacijas ar bendruomenes vykdyti kultūrinę veiklą, rėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projekto“</p>	<p><i>lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo 2012-2020 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“</i> (toliau – Planas) 3 punktas (jame nurodomos Plano pagrindinės veiklos sritys). Įvertinus Projekte nurodytą Vyriausybės nutarimo priėmimo teisinį pagrindą, pastebime, kad Vyriausybė patvirtindama Planą, jau priėmė sprendimą dėl Plano 1 priedo 1.1.3 papunktyje nustatytos priemonės „Nuo 2020-07-01 – mokėti už darbą Lietuvos kultūros ir meno darbuotojams, pagal sutartis su Lietuvos nacionaliniu kultūros centru teikiantiems paslaugas užsienio lietuvių organizacijose ir kultūros įstaigose, padengti jų kelionių, kelionių draudimo ir vizų gavimo išlaidas“ įgyvendinimo ir jos vykdymo priskyrimo Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai. Pastebime, kad šio Plano 1 priedo 1.1.2 papunktyje analogiškos priemonės vykdymas iki 2020-06-30 yra pavestas Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, kuri šiuo metu ir užtikrina jos įgyvendinimą.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, manome, kad nurodytas teisės aktas suteikia teisę Projektu siūlomus teisinius santykius reguliuoti žemesnės galios teisės aktu ir kultūros ministrui pačiam įsakymu patvirtinti Asmenų, vykstančių į užsienio lietuvių organizacijas ar bendruomenes vykdyti kultūrinę veiklą, rėmimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas), kaip tai yra atitinkamai reguliuojama užsienio reikalų ministro 2010 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. V-84 patvirtintame Konkursų Lietuvos kultūros ir meno darbuotojams, vykstantiems dirbti į užsienio lietuvių bendruomenes, organizacijas ir kultūros įstaigas, organizavimo, atlyginimo už suteiktas paslaugas ir išmokų skyrimo ir mokėjimo, atsiskaitymo už skirtas lėšas ir atliktą darbą, kontrolės tvarkos apraše.</p> <p>Derinimo pažymoje nurodytas argumentas, kad panašaus pobūdžio teisiniai santykiai – asmenų vykdančių ar vykstančių vykdyti lituanistinį švietimą užsienyje, rėmimas ir skatinimas yra</p>
--	---

	<p>nustatytas Vyriausybės nutarimu, nelaikytinas tinkamu argumentu Projekto atžvilgiu. Vyriausybei tvirtinti lituanistinio švietimo rėmimo tvarką numato Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 25 straipsnio 5 dalies nuostata, o Projektu siūlomus konkrečius santykius reguliuoti Vyriausybei įstatymais nėra pavedama, todėl darytina išvada, kad Vyriausybei priimti Projektą nėra įstatyminio pagrindo.“</p> <p>„2.3. Siūlytume tikslinti ir Projektu teikiamo Aprašo I skyriaus nuostatas, papildant jį Apraše vartojamų sąvokų apibrėžtimis. Pastebime, kad Apraše nėra apibrėžiama „užsienio lietuvių organizacijos“ sąvoka, nepateikiama ir jos samprata, nenurodoma, kuriame teisės akte tokia apibrėžtis yra pateikta (jei šiuo atveju ji būtų taikytina), todėl sudaromas neaiškumas dėl priimančios institucijos teisinio statuso, galimybės teikti prašymus dėl kultūrinės veiklos vykdymo, o taip pat ir gautų prašymų vertinimo ir sprendimų dėl jų tenkinimo priėmimo kriterijų. Taip pat nėra atskleidžiamas šiame Apraše vartojamos sąvokos „kultūrinė veikla“ turinys, todėl tampa nebeiški ir šios nuostatos taikymas ir apimtis.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šis Aprašas yra rengiamas įgyvendinant „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo 2012–2020 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 389 nuostatas. Šioje programoje yra apibrėžta Užsienio lietuvių organizacijos sąvoka: „Užsienio lietuvių organizacija – tam tikroje užsienio valstybėje veikianti nevyriausybinių organizacijų, vienijanti grupę tos valstybės lietuvių pagal geografinę vietovę, veiklą, pomėgius ar kitus interesus“. Sąvoka „kultūrinė veikla“ šiame Apraše yra vartojama ta pačia prasme, kaip ir užsienio reikalų ministro 2010 m. liepos 9 d. įsakyme Nr. V-84 „Dėl konkursų Lietuvos kultūros ir meno darbuotojams, vykstantiems dirbti į užsienio lietuvių bendruomenes, organizacijas ir kultūros įstaigas, organizavimo, atlyginimo už suteiktas paslaugas ir išmokų skyrimo ir mokėjimo, atsiskaitymo už skirtas lėšas ir atliktą darbą, kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“. Sąvoka „kultūrinė veikla“ apima etninės kultūros puoselėjimą, mėgėjų meno vystymą, meninių programų kūrimą, edukacinę, pramoginę veiklą, profesionalaus meno sklaidą, bendruomenės kultūrinių poreikių tenkinimą ir kt.</p>
	<p>„2.14. Atsižvelgiant į tai, kad iki 2020 m. birželio 30 d. kultūros ir meno darbuotojams, vykstantiems į užsienio lietuvių bendruomenes, organizacijas ir kultūros įstaigas vykdo Užsienio reikalų ministerija, vertinant pretendento galimybę dalyvauti</p>	<p>Neatsižvelgta. Užsienio reikalų ministerijoje iki šio laiko yra buvęs tik vienas atvejis, kai dėl netinkamai vykdytos kultūrinės veiklos buvo nutraukta su kultūrinės veiklos vykdytoju sudaryta sutartis, todėl manome, kad ši pastaba bendrąja prasme nėra aktuali.</p>

	atrankoje pagal Aprašo 13 punktą, būtų tikslinga įvertinti ir tą aplinkybę, jei yra žinoma, kad pretendentas jau yra teikęs paslaugas pagal sutartis su kita Lietuvos Respublikos institucija ir tą sutartį jis vykdė netinkamai.“	
Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. balandžio 16 d. išvada Nr. NV-1083. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl asmenų, vykstančių į užsienio lietuvių organizacijas ar bendruomenes vykdyti kultūrinę veiklą, rėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projekto“	2.3. Aprašo 3 punkto nuostatose nuosekliai vartotinas oficialus „Lietuvos Respublikos“ pavadinimas.	Neatsižvelgta. Lietuvos kultūra yra platesnė sąvoka nei Lietuvos Respublikos kultūra, t. y., jos negalima apibrėžti vien teritoriniu principu. Be to, formuluotė „Lietuvos kultūra“ yra vartojama tiek galiojančiuose teisės aktuose (pvz., Vyriausybės 2019 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 665 patvirtintoje Lietuvos kultūros politikos strategijoje), tiek Seimui pateiktame Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatyme.
	2.4. Aprašo 10 punkte nustatomas dokumentų pateikimas tikslintinas, įvertinant tai, kad ne visų nurodytų dokumentų kopijų pateikimas būtų pakankamas, kad būtų įsitikinama pretendento asmens tapatybe ar pateiktų dokumentų tikrumu. Apraše pretendentams nustatoma galimybė pateikti dokumentus ir atvykus į administruojančią instituciją, todėl tokiu atveju turėtų būti pateikiami dokumentų originalai, kurie būtų grąžinami pretendentui, patvirtinus jų kopijas.	Neatsižvelgta, kadangi taip pat numatoma galimybė dokumentus pateikti elektroniniu paštu, tad reikalavimas pateikti dokumentų originalus būtų perteklinis.